

SEKAHEDELMÄ

1/2025

HELSINGIN ELINTARVIKETYÖNTEKIJÄT RY, OSASTO 10

SEKAHEDELMÄ

KEVÄT 2025

Sisältö

Johtokunta ja sisältö	2
Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajalta	4
tes-tilanne	6
SEL:n puheenjohtaja	
Veli-Matti Kuntosen blogi	8
Kuntavaalit	10
SEL risteily	12

Seuraava Sekahedelmä ilmestyy **syksyllä** 2025.

Aineistot päätoimittajalle 31.9.2025 mennessä
sähköpostilla osoitteeseen:
minttu.sillanpaa@selry.fi

Sekahedelmä:
Päätoimittaja
Minttu Sillanpää
Minttu.Sillanpaa@selry.fi

Kannen kuva:
lilartsy/Unsplash

Taitto: Anitta Kainulainen

Painopaikka:
Punamusta Oy

**Helsingin
Elintarviketyöntekijät ry
AO 10**

Siltasaarenkatu 4, 5. krs
00530 Helsinki

www.selry.fi/10

Kympin johtokunta 2025

Jukka Nissinen
(puheenjohtaja)

Juha Sulisalo
(varapj)

Jenna Markkanen
(Sihteeri)

Jari Heiskanen
(varasihteeri)

Milena Laitinen
(Taloudenhoitaja)

Minttu Sillanpää
(Sekahedelmän päätoimittaja)

Varsinaiset jäsenet:

Jukka Nissinen

Jenna Markkanen

Juha Sulisalo

Simo-Pekka Inkinen

Jari Heiskanen

Janne Alakotila

Varajäsenet:

Kari Suominen

Jaska Nissinen

Antti Tervonen

Jyrki Vartiainen

Janne Petjoi

Jari Siro

PÄÄKIRJOITUS

Suunnanmuutos on mahdollinen

Orpon ja Purran oikeistohallitus haluaa tuhota ammattiliitot ja suomalaisen työelämän. Siinä sivussa pannaan köyhät yhä syvempään kyykkyn sosiaaliturvan leikkauksilla. Kuppini meinas mennä lopullisesti nurin, kun hallituksen kokoama, hyväosaisista koostuva Risto Murron työryhmä esitti ratkaisuksi Suomen ongelmiin lisää rahaa rikkaille. Ajattelin, että eikö teille riitä mikään?

Suomi on ollut hyvä paikka elää, tehdä töitä ja yrittää. Työntekijän oikeuksia on kunnioitettu. Suomessa on pidetty huolta niistä, jotka eivät jostain syystä pysty omalla työllään tulemaan toimeen. Suomessa perhetausta tai varallisuus eivät ole määrittäneet, kuinka korkeasti voi kouluttautua tai mihin ammattiin opiskella. Suomi on ollut pohjoismainen hyvinvointivaltio.

Hyvinvointivaltio, jossa on pienet tuloerot ja joka on demokraattinen, vakaa ja turvallinen. Hyvinvointivaltio, jossa ihmiset luottavat toisiinsa ja tulevaan.

Nyt tämä kaikki murenee, ja se pelottaa minua. Hetkittäin tuntuu jopa toivottomalta. Mutta luovuttaa ei saa eikä periksi antaa!

Ammattiliitot ja liittojen aktiivit ovat olleet aivan keskeisessä roolissa suomalaisen työelämän ja koko hyvinvointivaltion rakentamisessa. Nyt tätä voimaa tarvitaan taas, ehkä enemmän kuin koskaan. Ja se voima on olemassa. Sen huomaa esimerkiksi siinä, että SEL:n julistama ylityö- ja vuoronvaihtokielto pitää ja tuntuu työpaikoilla. Enkä epäile hetkeäkään, etteivätkö myös mahdolliset tulevat, järeämmät työtaistelutoimet pitäisi myös. Me olemme valmiita puolustamaan yhdessä oikeuksiamme työelämässä!

Tämä antaa minulle toivoa. Uskon, että työntekijöiden ammattiliittojen rooli on vahvistumassa ja me saamme yhteiskunnassa aikaan sen suunnanmuutoksen, jota tarvitaan. Saamme yhdessä aikaan muutoksen, jonka jälkeen Suomessa työntekijöitä jälleen arvostetaan, ihmiset voivat luottaa tulevaan ja ketään ei jätetä.

Minttu Sillanpää
päätoimittaja

Rakkaat Kymppi- läiset!

Henkilöstön edustajien, onpa sitten kyse Liiton hallinnosta, ammattiosaston johtokunnasta, tai työpaikan luottariporukasta, pitää olla aina valmiina kaikkeen.

Mitä vain syliin putoaa, niin juuri siihen tilanteeseen pitää olla road map valmiina. Sitä varten porukka on meidät ruutuihimme valinnut ja sitoutunut seisomaan tukenamme jos/kun kongi kumahtaa.

Tällä kertaa meillä on työn alla säällisen elämän mahdollistavien työehtosopimusten teko.

Tänään, 27.2.2025 tätä kirjoittaessani, ovat SEL:n ja ETL:n neuvottelukunnat Valtakunnansovittelijan toimistolla hakemassa sopua työriitaamme.

Tällä kertaa maamme työntekijävihamielisen hallituksen voimaannuttama vastapuoli on tuonut pöytään normikierrosta härskimpiä esityksiä. Listaani alle jokusen niistä:

Jaksotyö vuoden tasoittumisajalla.

Tarvittaessa työnantaja voisi teettää 10-tuntisia työpäiviä max. 6 päivää viikossa ilman ylityökorvauksia. Tämän vastapainoksi "saisimme" tehdä

matalasesongissa pienempiä viikkotunteja, jolloin vuoden keskimääräinen työaika asettuisi 40 tuntiin/viikko.

Arkipyhäkorvausten maksaminen ainoastaan, jos arkipyhä olisi ollut työpäivä.

Elikkä jos vaikkapa joulupyhät olisivat ke-pe ja työajan tasoittumisen mahdollistamana sinun jouluviikkosi työpäiviksi on kalenteroitu ma-ti, ei sinulle kuuluisi maksaa joulusta arkipyhäkorvauksia.

Vuokratyön vapauttaminen ja paikallisen sopimisen mahdollistaminen luottamusmiehen ohi.

Siis jossain Absurdistanissa laaditulla paikallisella "sopimuksella" palkatut työntekijät pääsivät sekoittamaan työmarkkinaamme.

Nooh, katellaan. Mieleen piirtyy Elintarviketyöläisten juliste yli sadan vuoden takaa. Siinä on osuva - yhä ajankohtainen - teksti:

"Me emme pyydä, me vaadimme."

Kunta- ja aluevaalit ovat käsillä.

Vaikka ammattiosasto Kymppi on täysin, ehdottoman ja totaalisen puolueisiin sitoutumaton, niin viime vuosien hyytävää maailman ja Suomen menoa seuranneena heitän meille jokaiselle kysymyksen: "Joko alkaa politiikka kiinnostaa?"

Käykää äänestämässä!

-PJ Jukka-

Rattoisaa TES-talven odotusta!

Helsingin Elintarviketyöntekijät 010, ammattiosasto Kymppi

Yksi Suomen Elintarviketyöläisten Liiton suurimmista ammattiosastoista

Jäseniä n. 1 200

Jäsenenä Helsingin ja Uudenmaan alueella elintarvikealojen eli teollisuuden ja panimoalan työehtosopimuksilla työskentelevät työntekijät

Suurimmat työpaikat: Koff, Meira, Paulig, Halva, Salico, Evertaste, Brunberg ja Kakkikartano.

Emme vaadi kohtuuttomia – tavoitteenamme on tolkulliset työehdot

SEL ja työnantajaliitto ETL eivät ole vielä päässeet sopuun elintarvikealan työntekijöiden uusista työehtosopimuksista. Edellisten työehtosopimusten voimassaoloaika päättyi 31.1.2025.

SEL ja ETL neuvottelevat viidestä työehtosopimuksesta: leipomoalan, liha-alan, meijerialan, teollisuuden sekä panimo- ja virvoitusjuoma-alan työntekijöiden työehtosopimuksista, joiden piirissä on noin 25 000 työntekijää.

Työehtosopimus on se sopimus, joka määrittää työsuhteen vähimmäisehdot. Tessissä on sovittu esimerkiksi palkasta, lisistä, työajoista, sairausajan palkasta, lomarahasta sekä työturvallisuuteen liittyvistä asioista.

Työehtosopimus on voimassa aina määräajan eli siinä sovitut asiat, kuten työpäivän tai työviikon pituus, arkipyhäkorvaukset, vuokratyövoiman käytön rajoitukset, eivät ole voimassa ikuisesti, vaikka näin joskus tunnutaan olettavan. Työehtosopimusneuvotteluissa kaikki työehtosopimuksessa sovitut asiat ovat pöydällä ja niistä neuvotellaan ja sovitaan.

SEL ja ETL aloittivat neuvottelut uusista työehtosopimuksista joulukuussa 2024. Sopua ei löytynyt neuvotteluissa. Kun työehtosopimukset päättyivät 31.1.-2025, alkoi sopimukseton tila. Sopimuksettomassa tilassa ei ole työrauhavelvoitetta, mikä tarkoittaa, että osapuolet voivat vauhdittaa neuvotteluita työtaistelutoimilla.

SEL ja ETL ovat vaatimuksissaan melkoisen kaukana toisistaan. SEL:n tavoitteena on puheenjohtaja Veli-Matti Kuntosen mukaan "sopia tolkulliset työehdot ja riittävät, ostovoimaa parantavat palkankorotukset kaikille elintarvikealan työntekijöille. Haluamme reiluilla työehdoilla varmistaa, että elintarvikeala on veto-voimainen ala, jolle riittää työntekijöitä jatkossakin. Haemme korjausta myös työntekijöiden pudonneeseen ostovoimaan."

ETL:n tavoite tuntuu olevan aivan päinvastainen. Teollisuuden ja panimoiden työehtosopimuksia työnantaja haluaa muuttaa esimerkiksi siten, että työnantaja voisi teettää 10 tunnin työvuoroja. Työnantajan mielestä arkipyhäkorvausta ei tarvitsisi jatkossa maksaa, jos arkipyhä ei olisi ollut työpäivä ja työnantaja voisi teettää arkipyhinä töitä ilman arkipyhäkorvausta. Kuulostaako reilulta?

Vauhdittaakseen neuvotteluita SEL julisti helmikuun alussa koko alaa koskevan ylityö- ja vuoronvaihdon kiellon ajalle 7.2.-9.3.2025. Helmikuun lopussa ylityö- ja vuoronvaihdon kiellon päätettiin jatkaa 6.4.2025 asti ellei uusista työehtosopimuksista päästä sitä ennen sopuun.

Liiton julistama ylityö- ja vuoronvaihdon kiellon on lailinen työtaistelutoimi, josta ei voi tulla seuraamuksia yksittäiselle työntekijälle. On hyvä muistaa, että työnantaja ei voi muutenkaan koskaan määrätä työntekijää ylityöhön. Työntekijällä on aina oikeus kieltäytyä ylityöiden tekemisestä, eikä kieltäytymistä tarvitse perustella työnantajalle mitenkään.

Liiton julistaman ylityökiellon aikana työntekijä ei tee ylityötä. Jos työntekijä rikkoo ylityökieltoa ja tekee sen aikana ylityötä, on hän omalta osaltaan tukemassa työnantajan saavuttamaan omat tavoitteensa ja jatkossa teemme kaikki 10-tuntisia työpäiviä ilman ylityökorvausta.

Ylityö- ja vuoronvaihdon lisäksi elintarvikealalle on tulossa myös muita työtaistelutoimia. SEL antoi helmikuussa lakkovaroituksen leipomoalalle. Lakon piirissä 11.-16.3.2025 on 150 leipomoa ja noin 2000 leipomoiden työntekijää.

"Näkemyseromme ovat olleet neuvotteluissa niin suuret, että meidän on turvauduttava lakkovaroituksen jättämiseen painostuskeinona tolkullisten työehtosopimusten aikaansaamiseksi kaikille elintarvikealan työntekijöille", Kuntonen totesi.

Me emme vaadi kohtuuttomia. Nyt jos koskaan on oikea aika kuulua liittoon ja olla mukana työntekijöiden yhteisessä rintamassa vaatimassa tolkullisia työehtoja kaikille elintarvikealan työntekijöille!

Mitä enemmän meitä on, sitä paremmin voimme puolustaa nykyisiä työehtojamme ja vaatia parannuksia työehtoihimme.

Ja jos työpaikalla ollaan tyytymättömiä aikanaan syntyvään uuteen työehtosopimukseen, voi työpaikalla sopia paikallisesti tressiä paremmista palkoista ja muista työehdoista. Työehtosopimuksessa sovitaan alan vähimmäisehdoista, ei enimmäisehdoista.

Työnantajat haluavat heikentää sinun palkkaasi ja muita työehtojasi!

Työnantajat haluavat kaikkien elintarvikealan työntekijöiden työehtosopimuksiin mm. nämä heikennykset:

1. Työajan tasoittumisjakso on vuosi.

Työnantaja voisi teettää hiljaisina aikoina vähemmän töitä ja kiireisinä aikoina enemmän töitä ilman ylityökorvauksia. Tämä voi tarkoittaa työntekijälle esimerkiksi pidempiä työpäiviä tai kuusipäiväistä työviikkoa.

2. Työnantaja voi maksaa työajanlyhennysvapaat rahana.

Työntekijä saisi palkallisten vapaapäivien sijaan pekkaspäivät rahana.

3. Työnantaja saa käyttää vuokratyövoimaa täysin vapaasti.

Nyt vuokratyövoimaa saa käyttää rajatusti, esimerkiksi ruuhkahuippujen tasaamiseen, eikä sillä voi korvata vakituisia työntekijöitä.

.....

Lisäksi työnantajat haluavat teollisuuden ja panimoiden työehtosopimuksiin nämä heikennykset:

- Työnantaja voisi teettää 10 tunnin työvuoroja.
- Arkipyhäkorvausta ei tarvitsisi maksaa, jos arkipyhä ei olisi ollut työpäivä.
- Työnantaja voisi teettää arkipyhinä töitä ilman arkipyhäkorvausta.

.....

TOIMI NÄIN:

1. Osallistu SEL:n työtaistelutoimiin!

Tarvitsemme jokaisen työntekijän mukaan. Vain yhdessä toimimalla voimme puolustaa työehtojamme. Jos et ole mukana, annat tukesi työnantajien heikennysesityksille.

2. Liity SEL:n jäseneksi, jos et ole jo jäsen!

Huolehdi, että työkaverisikin kuuluvat liittoon!

Nyt on kyse sinun palkastasi ja muista työehdoistasi!

SUOMEN ELINTARVIKETYÖLÄISTEN LIITTO

SEL:n puheenjohtaja Veli-Matti Kuntosen blogi

Työnantajat pyrkivät hyödyntämään työehtosopimusneuvotteluissa Orpon hallitukselta saamansa selkänojan heikentääkseen työntekijöiden työehtoja. Tämä näkyy meidänkin tes-neuvotteluissa.

Ammattiliitot tekevät jäsentensä voimalla kaikkensa turvataksaan tolkkuliset työehdot ja ostovoimaa parantavat palkankorotukset. Teollisuusliitolla on parhaillaan käynnissä laajat lakot ja Palvelualojen ammattiliitto PAM on julistanut historiansa suurimmat kaupanalan lakot. Kyse on palkankorotuksista ja palkasta, jolla tulee toimeen.

Elintarvikealan tes-neuvotteluissa ei ole vielä edes puhuttu palkankorotuksista. Työnantajat toivat pöytään merkittävimmät työehtojen heikennysesitykset 15 vuoteen. Viimeksi vuonna 2010 jouduimme torjumaan heikennykset laajoilla

lakoilla. Sen jälkeen olemme joka kerta päässeet sopuun neuvottelemalla.

Tätä tahtoa ja ymmärrystä olisi työnantajapuoleltamme toivonut tällekin kierrokselle, muttei niiden puutetta voi yllättävänekään pitää. Työnantajapuolen muutosesitykset elintarvikealan työehtosopimukseen tarkoittaisivat toteutuessaan reiluja palkanalennuksia ja työaikaheikennyksiä.

Sopimuskauden aikana voidaan ja on hyväkin pätkäillä yhdessä, miten elintarvikealaa saataisiin vetovoimaisemmaksi. Homman raadollisuus tulee kuitenkin esiin, kun istutaan neuvottelupöytään. Työnantajat vaativat työehtoihin heiken-

nyksiä, joita sanotaan ”uudistuksiksi”. Ja me pyrimme saamaan työehtoihin parannuksia tai vähintäänkin pitämään niiden tason entisellään, mitä sanotaan ”vanhanaikaiseksi”, jopa ”kivikautiseksi” toiminnaksi.

Tässä asetelmassa on ihan mielellään kivikautinen fossiili. Meitä todella tarvitaan elintarvikealan olemassa olevien vetovoiimatekijöiden säilyttämiseksi, ettei niitä poisteta työehtosopimuksista ”vanhentuneina” kuten Orpon hallitus aikoo nyt tehdä leipomotyölaille lainsäädännössä.

Oman lukunsa kevään työehtosoppaan tuovat hallituksen lakimuutokset sovittelijan toimintaan. Se, että sovittelija ei ole tehnyt teknologiateollisuuden pitkään sovittelussa olleeseen kiistaan sovintoesitystä, kertoo myös sovittelutoiminnan muutoksesta. Enää ei yritetäkään tehdä esitystä, jossa olisi sopivasti happamuutta molemmiin puolin.

Sovittelijalla on nykymallissa yksi vähän tunnistettu ongelma. Teknologiateollisuuden päänavaajasopimuksesta käytävään vääntöön hänen on vähän vaikea jättää sovintoesitystä, sillä hän määrittäisi silloin sovintoesityksellään palkankorotuskaton valtakuntaan. Se ei jotenkin näyttäisi kovin hyvältä.

Ikävä kyllä sovittelutoiminta on ”uudistusten” jälkeen hyvin kaukana sen perustamisajan tavoitteista ja onnistumisen päivistä.

Muistetaan, että vain yhdessä toimimalla ja yhteisellä voimalla saamme tälläkin kertaa tolkulliset työehtosopimukset aikaiseksi. Ollaan ylpeitä siitä, jos meitä sanotaan vanhanaikaisiksi. Tiedämme olevamme oikealla asialla, kun puolustamme työehtoja.

Kuntavaalit

Suomen kunnissa tehdään jatkuvasti erilaisia päätöksiä. Päätöksiä siitä, mihin rakennetaan asuntoja, kouluja ja päiväkoteja, minne tulee mitäkin palveluita, missä kulkee julkinen liikenne. Kunnissa päätetään, mihin laitetaan rahaa ja kuinka paljon ja mistä ei missään nimessä leikata.

Vaaleilla valitut valtuutetut tekevät päätöksiä, jotka vaikuttavat meidän kaikkien jokapäiväiseen elämäämme. Me voimme äänestämällä vaikuttaa siihen, ketkä meidän asioistamme päättävät ja ketkä puolustavat meidän oikeuksiamme.

Niin kuin jokaisella tehtaalla pitää olla pääluottamusmies, joka pitää koko porukan asioista huolta, tulisi saman päteä myös kunnan päätöksenteossa. Äänestämällä varmistat, että samat arvot kanssasi jakava henkilö pääsee päättämään asioista. Tällä tavalla takaamme, että kuntamme kehittyy suuntaan, jota me kaikki toivomme. Ei anneta oikeiston leikata ja romuttaa lähipalveluita.

Vaaleja ei voiteta yksin, vaan vaalit voitetaan joukkueena. Mitä suurempi joukko on pitämässä huolta, että duunareiden ääni on kuuluvilla, sitä paremmin me voimme olla varmistamassa reilumpaa yhteiskuntaa kaikille. Pidetään palvelut lähellä, turvataan lasten ja nuorten tulevaisuus ja rakennetaan yhdessä oikeudenmukainen ja turvallinen kunta kaikille, ei harvoille.

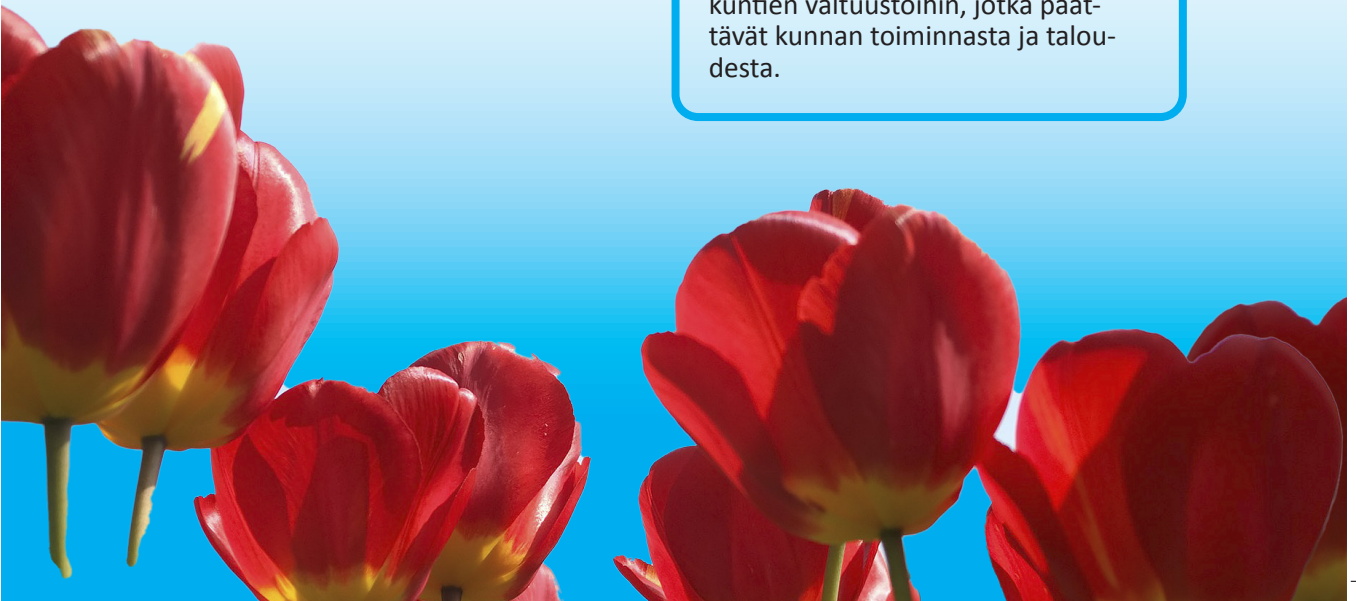
Alue- ja kuntavaalit

Vaalipäivä sunnuntaina **13.4.2025**
klo 9–20

Ennakkoäänestys kotimaassa
2.–8.4.2025

Aluevaaleissa valitaan valtuutetut aluevaltuustoihin, jotka vastaa-
vat hyvinvointialueiden sosiaali- ja
terveyspalveluiden sekä pelastus-
toimen järjestämisestä.

Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut
kuntien valtuustoihin, jotka päät-
tävät kunnan toiminnasta ja talou-
desta.

*Chau Nguyen, SEL:n järjestötoimitsija,
kuntavaaliehdokas Vantaalla 2025*

SEL:n nuorten risteily 23.–25.5.2025

www.selry.fi/nuorten-risteily

SEL:n SUURI JÄSEN- RISTEILY

7.–8.2.2026

www.selry.fi/risteily

SUOMEN ELINTARVIKETYÖLÄISTEN LIITTO